

Ny analyse: Jordrente kan vise størrelsesøkonomiske fordele i økologisk mælkeproduktion, men husk det finansielle aspekt!

Der er størrelsesøkonomiske fordele indenfor økologisk mælkeproduktion, men kun til en vis grænse. Det viser en ny analyse, der samtidig pointerer, at jordrenten med enkelte forbehold kan være et velegnet mål for, om der er fordele ved at udvide på en bedrift. Jordrenten giver nemlig et godt billede af de størrelsesøkonomiske sammenhænge, der er relateret til driften.

Jordrenten kan bruges – til en vis grad

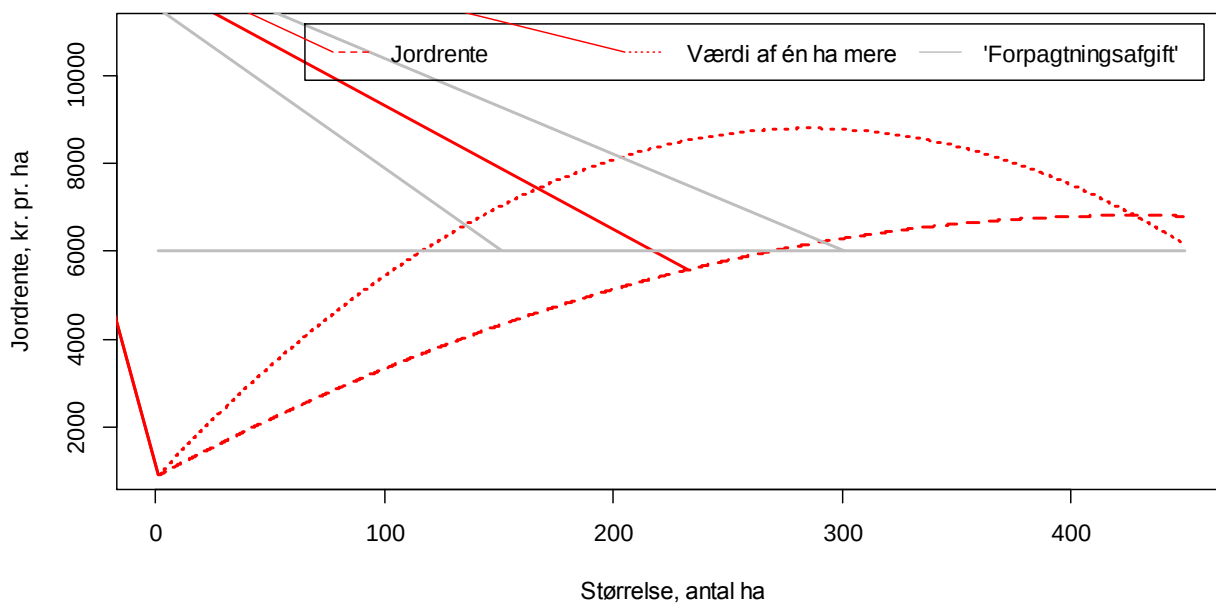
Når man som økologisk mælkeproducent skal vurdere, om det kan betale sig at udvide sin bedrift, kan man med visse forbehold bruge jordrenten som mål. Jordrenten giver et godt billede af de størrelsesøkonomiske sammenhænge relateret til driften, hvor den marginale jordrente kan være et godt mål for, hvad man maximalt må give for forpagtninger. Jordrenten er således bedst, hvis man kan tilpasse størrelsen på bedriften ved at leje aktiver. Man skal derimod tage forbehold for at bruge jordrenten til at måle, hvad jorden må koste i forbindelse med en vurdering af de størrelsesøkonomiske fordele, hvis man bliver nødt til at købe aktiver, fx jord, bygninger, besætning m.v.), for at tilpasse størrelsen.

Husk det finansielle aspekt

Årsagen til, at man skal passe på med at anvende jordrenten som mål ved opkøb af aktiver, skyldes det finansielle aspekt ved en udvidelse af bedriften. Hvis man med en personligt ejet virksomhed udvider ved at købe aktiver, kommer man ofte til at påvirke den finansielle gearing af virksomheden. Eksempelvis vil man ofte påvirke gældsprocenten i opadgående retning ved opkøb, hvilket vil medføre stigende finansieringsomkostninger, fordi den "sidste" fremmedfinansiering er dyrere end den "første". Samtidig kan bidragssatsen stige, hvis man øger gældsprocenten meget, eller finansieringsomkostningerne kan stige, hvis en større andel af gælden udgøres af dyre banklån frem for billigere realkreditlån.

Størrelsesøkonomiske fordele er et individuelt spørgsmål

Den optimale størrelse for en bedrift er et individuelt spørgsmål, der bl.a. afhænger af landmandens evner som driftsleder og den finansielle situation. Også arrondering har stor betydning for en økologisk mælkeproduktion. Eksempelvis er det ikke uvæsentligt, om det er en naboejendom, man potentielt kan udvide med, eller om det er en ejendom med store afstande. For økologisk mælkeproduktion er der også en størrelsesbegrænsning i at have tilstrækkeligt med arealer til afgræsning i nærheden af staldbygningerne. Økonomisk er det vigtigt, at afgræsningssædskiftet ikke er presset, og at arealgrundlaget i afgræsningssædskiftet er stort nok til at dække behovet til kørne og til at sikre plads til de nødvendige friår med andre afgrøder.

Figuren viser jordrenten for økologiske mælkeproducenter som en funktion af størrelsen målt i antal ha. Her kan man se, at jordrenten pr. ha topper omkring en størrelse på 430 ha med ca. 6.850 kr. pr. ha. Hvis man kan finansiere en udvidelse billigere end dette, er det økonomisk rationelt at øge størrelse ud over dette punkt. Hvis man fx kan finansiere en udvidelse med forpagtning m.v. til 6.000 kr. pr. ha er det rationelt at udvide op til ca. 455 ha, hvor grafen "værdi af én ha mere" krydser grafen "Forpagtningsafgift".

Mere info

Hvis du vil læse mere om brugen af jordrenten til vurdering af størrelsesøkonomisk effekt og andre faktorer relateret til den økonomiske vurdering af økologisk bedrifter, kan du læse hele en artikel om hele analysen [her](#).